

УДК 323.2

Пивовар Д.О¹, Волобуєв В.В.²

¹ студ. гр. Ю-216 НУ «Запорізька політехніка»

² канд. філос. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

УМОВИ ПОЛІТИЧНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ І МЕТОДИ ЇЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Проблема політичної стабільності завжди була в центрі інтересу дослідників ще до моменту виникнення і формування політології як окремої галузі гуманітарного знання. При цьому політична стабільність розглядалася як частина стабільності суспільної системи. Політична стабільність - основна залишає стабільності розвитку держави.

Термін «стабільність» означає зміцнення, приведення в постійне стійкий стан або підтримання цього стану, наприклад, забезпечення сталості будь-яких процесів. У теорії систем під стабільністю системи мається на увазі її здатність функціонувати, не змінюючи власну структуру, і продовжувати перебувати в рівновазі. У загальнотеоретичному плані близькими до поняття «стабільність» виступають такі категорії, як «незмінність» і «стійкість» [2].

Політична стабільність визначається як «система зв'язків між різними політичними суб'єктами, для якої характерні певна цілісність і здатність ефективно реалізовувати покладені на неї функції», причому реалізовувати їх «тривалий час без різких змін». У соціальному контексті стабільність представляється поєднанням прогресу і соціальної солідарності, балансу сил основних політичних чинників. Іншими словами, стабільність є стан розвитку при громадському консенсусі стосовно того, за якими правилами розвиток проходить. Визначення стійкості в основному дається з позицій системного аналізу, характеризуючи «здатність системи відновлювати порушену рівновагу» в рамках «стратегічних, історичних її вимірів».

Найбільш популярними підходами до аналізу політичної стабільності виступають системний і інституційний підхід [3].

Системний підхід накладає обмеження на об'єкт свого застосування. Система є «сукупність елементів, що зазнають безперервні зміни та формують єдине ціле, відносини між елементами утворюють структуру, що управляє поведінкою системи». Інституційний підхід, навпаки, надає широкі можливості для застосування. До дослідження інститутів, зводяться досить багато моделей дослідження політичної стабільності. Під інститутами політичної стабільності мають на увазі сукупність правил, що дозволяють координувати дії в ході принципових суспільних змін; їх зміст може серйозно відрізнятися, але нас цікавить, яким вимогам повинні відповідати інститути політичної стабільності.

Забезпечення політичної стабільності є збереження дієвих інститутів влади, що існують ролей, цінностей, а також основних функцій політичної системи в умовах мінливого суспільства [4].

У роботі С. Хантінгтона політичні організації розрізняються по «рівню політичної інституалізації й рівнем залученості населення в політику». «Стабільність будь-якого суспільства залежить від співвідношення між рівнем політичної активності населення і рівнем політичної інституалізації. Зі зростанням політичної активності повинні зростати також складність, автономія, адаптивність і узгодженість політичних інститутів суспільства — якщо ми хочемо, щоб політична стабільність зберігалася». Наявність суспільного консенсусу передбачає передбачуваність інститутів політичної стабільності. Непередбачуваність інституційної сфери, її логічна неузгодженість з відповідними інститутами в минулому завдає прямого удару по стабільності в сьогоденні [1, с. 80].

Варто зауважити, що незалежно від сформованого політичного режиму в країні, інтересів і діяльності еліт, діяльність політичних інститутів спрямована на збереження стабільності політичної ситуації в державі. На закінчення варто узагальнити, що політична стабільність - це складне соціально-політичне явище, залежне від цілого ряду чинників, іноді слабо піддаються прогнозуванню, а також від управлінської діяльності основних суб'єктів політичної системи. Особлива увага приділяється позиції, діяльності, і рівню узгодженості інтересів політичної еліти, яка відповідальна за прийняття основних політичних рішень. Політична стабільність залежить від рівня і характеру політичної активності, від позицій політичних лідерів, від їхнього вміння висловлювати загальнонаціональні інтереси та консолідувати політичну волю громадян, від здатності до критичного аналізу своєї діяльності, від дотримання ними моральних і правових норм.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Панарін А. Фактори формування політичної стабільності // Філософія і політологія в контексті сучасної культури. Дніпропетровськ: Інновація, 2013. Вип. 6 (2). С. 80–84.
2. Панарін А. Інституційні чинники формування політичної стабільності при напівпрезидентській формі правління // Філософія і політологія в контексті сучасної культури. Дніпропетровськ: Інновація, 2012. Вип. 4 (1). С. 177–182.
3. Гелей С. Д., Рутар С. М. Основи політології. Навч. посібник. К., 1999.
4. Пірен М. І. Етнополітика. К., 1997.